

Rasevalg i kryssing, hva kan passe for deg?

Kristian Heggelund
Fagansvarlig avl
TYR

Stavanger 29.10.2016

Hva er den ideelle ammeku??

- Ei ku som har god evne til å ta vare på kalven, og som har god kalvingsevne.
- Har god fruktbarhet.
- Har lavt vedlikeholdsbehov.(størrelse)
- Har bra mjølkeevne.

Produksjonsmål!

Kilo avvent kalv pr
kilo levende ku!

Et mål: En kalv skal
veie 55% av sin
mors vekt på 200
dager.

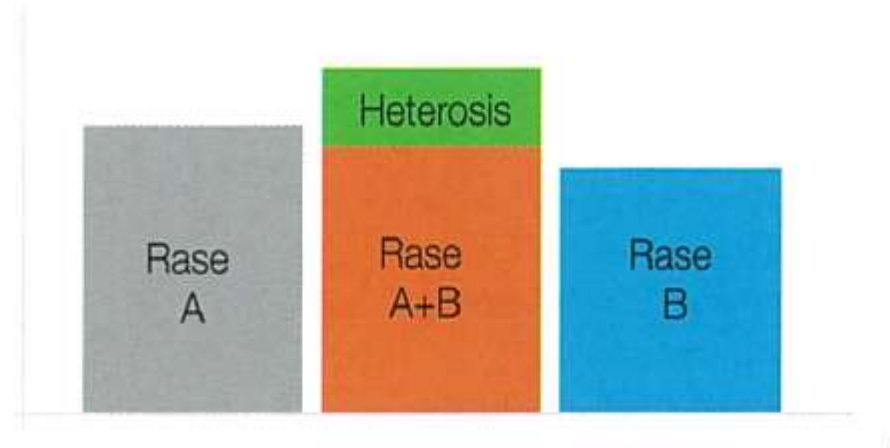
Hva slags ammeku er best?

- Ei krysningsku med noe innslag av mjølkerase produserer best!
- Men for å utnytte krysningseffekten og de forskjellige rasers fortrinn, må det være et **BEVISST KRYSNINGSOPPLEGG!!**

Heterosiseffekt

Figur 1. Heterosiseffekt, eller krysningsfrodighet, gir avkom som er bedre enn gjennomsnittet av begge foreldre. Riktig krysningsavl kan øke vekta på kalver avvent per ku med 15-23 prosent avhengig av krysningsopplegg

Hva er målet med kryssinga?

- Lett kalving på kviger. (størrelse kalv, livskraft)
- Bedre mordyr. (Mjølkeevne, fruktbarhet, størrelse. Kun interessert i døtre.)
- Produksjon. (tilvekst, slakteutbytte. Kalv sluttprodukt uansett kjønn.)

Rangering raser på egenskaper

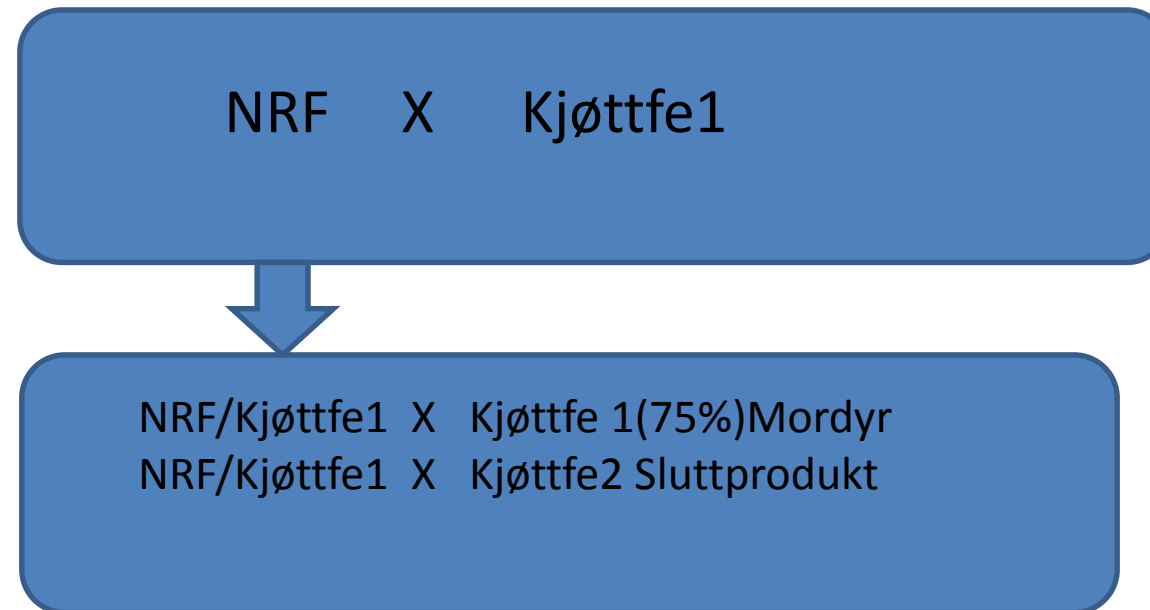
	Størrelse, förekostnad	Kalvings- vansker	Melkeevne	Avvennings- vekt	Tilvekst	Slakteklasse
Hereford	2	2	5	4	5	5
A. Angus	1	1	4	5	4	4
Charolais	4	4	2	2	2	2
Limousin	3	3	3	3	3	1
Simmental	5	5	1	1	1	3

Mål med kryssinga.

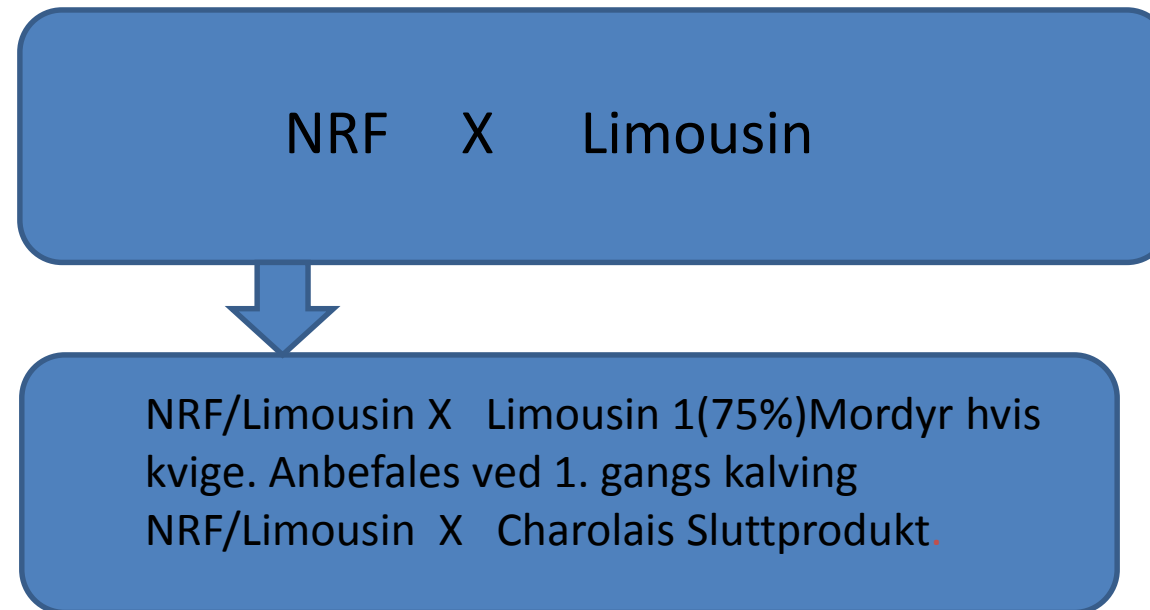
- Lett kalving på kviger: Angus, Hereford
- Bedre mordyr: Simmental, Tiroler
- Produksjon: Charolais, Limousin

Bevisst kryssning for produksjon = Trerasekryssning

Bevisst krydsning = trerasekrydsning

Bare fordeler med innslag av mjølkeraser??

- Etter kalving med stor mjølkemengde er det større fare for mastitt og jurhelseproblemer.
- Større mjølkemengde = behov for god energibalanse og god foring, for fruktbarhet, hold og helse.

Forutsetninger for gode resultater.

- Tenk over kalvingstidspunkt og avvenningstidspunkt i forhold til beitesesongen.
- For god utnyttelse av ei ammeku med god mjølkeevne = Godt beite!!
- For god utnyttelse av heterosiseffekten i kalvens gener = Godt beite, riktig avvenning, og god foring etter avvenning!

Rekruttering i et krysningsopplegg.

- Hvis du har både mjølkeku og ammeku er dette lett.
- Hvis bare ammeku, avtale med mjølkeprodusent eller bestilling inne hos livdyrformidler.
- Fordeler og bakdeler ved mordyr som er 75%kjøttfe og 25% NRF?

Hva skal avkommet bli?

- Bestem hva avkommet til hver enkelt ku skal bli.
- Ha oksevalg ut fra dette.
- Lettest å drive bevisst kryssing med inseminering i små besetninger. I større besetninger med bruk av tre avlsokser eller inseminering.
- Nærmest umulig med bare en avlsokse!!

I England:

- Krysset disse med en Charolaisokse med gode indekser for kalving, tilvekst og slakteklasse
- «Terminal bull» – sluttproduktokse
- >40 % havnet i klasse E!

Slik så de ut →

- I Norge: 70089 Felix av Finsrud og 70101 Grieg av Dillerud er aktuelle som «Terminalbulls»

Takk for oppmerksomheten!!

